

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K., za pol leta 4 K., za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vpisane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo trisporna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1., 2. oz. 3. krat. za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Slovanski kongres v Pragi. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Gorenjsko dijaštvo. — Kranjsko: Südmark na Kranjskem. Razno. — Prosveta: Družba sv. Mohorja. Podlistek: Lovec.

Slovanski kongres v Pragi.

Dne 12. t. m. je začel zborovati v Pragi kongres slovanskih delegatov, ki ima ukreniti vse potrebno za veliki splošni vseslovanski kongres. Ta prvi sestanek je trajal do 17. t. m. Slovanskemu tednu v Petrogradu je sledil slovanski teden v Pragi.

Namesto starega, meglenega panslavizma, kjer je rusizem nadomestoval narodnost, pravoslavje nadomestovalo kulturo, kjer je vera in upanje v pomoč ruske knute in kopit nadomestovalo idejo politične vzajemnosti Slovanov, je stopilo novo slovansko gibanje, ki je začetek popolnoma druge smeri v razvoju slovanske misli. Slovanska vzajemnost danes ne pomenja kot stari panslavizem pretapljanja slovanskih narodov v en narod, temveč zaščito vsega slovanstva za vsak narod. Ta slovanska vzajemnost nima političnih ciljev, temveč samo kulturne, in se bo predvsem izogibala politike, vseh napadujočih namenov, in povdarjala bo samo ono, kar nas druži, kar druži Ruse s Poljaki, Poljake s Čehi, Čehs s Slovenci, Slovence s Hrvati in drugimi Jugoslovani.

Da se doseže ta namen, je treba predvsem sredstev, s katerimi pride do izraza naša vzajemnost, a ta sredstva morajo biti kulturna in gospodarska, ker ves politični razvoj naroda temelji na njegovem kulturnem in gospodarskem napredku, politika naroda je plod kulturnih in socialnih momentov.

Lovec.

Polagoma se je spuščal na Krajino mrak. Na vsem prostranem nebesu ni bilo več sledu o žarkih, ki so ga preprežali čez dan in pojili s svojo srebrno in zdaj, ko je bila jesen v deželi, nekoliko medlejše svetlobo. Prazna in mrtva polja, ki so ležala na desno in levo, so se zavijala mestoma v zelo redko in prozorno meglo, ki se je dvigala iz njih samih in se spuščala komaj opazno na kvišku. Naravnost dalje in ne že več daleč se je pričlenjala gošča. Tuintam robidovje, nizki in trnjevi grmiči divjih rož, ki so cvetele na spomlad s tistimi rahlo rdečimi in nežnimi cvetovi, semintja brinje in za njim leščevje, ki je že stalo skoro v šumi sami in bilo znatno višje.

Cesta, polagoma se vzpenjajoča, je bila prazna. Ne bela kakor spomlad in poleti, ampak nekako umazano rumenkasta je ležla v rahlem loku po klancu navzgor in se zavijala tam v črne sence gostega in molčečega gozda. Miren je bil, tih, kakor bi bil umrl. Samo skovirji so se še podili po njem, kričali po njegovih hojah in smrekah in šumeli po duplih njegovih stoletnih hrastov in bukev.

Naglo se je večerilo. Dalnje nebo je temnilo in čim temnejše je bilo, tem večje je po-

Vera v slovanstvo kot v močan političen faktor, ki nas bo kulturno, gospodarski, narodno in politično dvignil, se je umaknila spoznanju, da samo močni slovanski narodi morejo šele ustvariti močno slovanstvo, da moč slovanskih narodov ne izvira iz slovanstva, temveč moč slovanstva je samo rezultatna sila posameznih slovanskih narodov. Zato je nastala potreba, da te slovanske sile pridejo v sklad tako, da se medseboj ne paralizirajo, temveč podpirajo in dajo čim močnejšo skupno silo. To je naloga praktične slovanske politike, a kongres ima namen, da začne to nalogo reševati. Zato so na njegovem dnevnem redu samo gospodarska in kulturna vprašanja, kakor ustanovitve velike slovanske banke in slovanskega dopisnega urada, kateremu so Čehi že postavili temelj na sestankih slovanskih časnikaarjev.

Temelj praškega kongresa je torej popolnoma realen, ker skupno delo na praktičnih podvzetjih mnogo bolj zbližuje ljudi od teoretskih razjasnjanj. Teorija navadno loči, a praksa druži. In v tem smislu se je oživilo slovansko gibanje, ki nima s starim slovanofilstvom nič skupnega, ki se ne žene za „svetim pravoslavjem“ in se ne zbira okoli „svete Rusije“.

Kakšna je v dejanji ta sveta Rusija, je pokazal najbolj njen kruti absolutizem in nečloveško postopanje s Poljaki. Mi hočemo novega, drugega slovanofilstva, ki ima temeljiti na ravnopravnosti vseh slovanskih narodov. Knez Trubeckoj je pisal nedavno v „Moskov. Ježedjelniku“ tako:

„V slovanofilstvu je bil notranji nesklad, ki se je opazal v celi ruski politiki. Na Balkanu je sprejela Rusija plemenito ulogo osvoboditelja Slovanov, ali doma je isti čas rabila taiste principe, proti katerim se je v Turčiji

stajalo število zvezd, ki so se izmotavale in dvigale iz njega kakor spomladanske rože iz gozdnega mahu. Že je vstala luna, čisto blede in sanjava, zdelo se je, kakor bi prilezla iz tenčice, ki so jo do tistega trenutka ovijale, oprostila se jih popolnoma in se odpravila sama zase na svojo tiho nočno pot. Njena luč, medli, skoro bolni žarki so bili videti, kakor bi se zapleli v že polgolo gozdno vejevje, kakor bi tavalili popolnoma izguljeni po vlažnih gozdnih tleh. Tam na tleh tik grma je ležal eden, majhen in neznaten, tam na krivenčastem gabrovem deblu se je tresel drugi — ves suh, dolg in plašen, tam v suhi hudournikovi strugi se jih je tiščal drhteč snop, se zibal in skrival pod črne sence, ki so ga mejile ob desni in levi.

Od daleč se je približalo enakomerno udarjanje konjskih kopit in drdranje priprostega vozička. Spočetka rahlo se je bolj in bolj razživljalo, postajalo močnejše in močnejše in naposled se je izmotal iz črnih senc bel konj, za njim voz in na vozu ženska, ki ji je bilo ime Marjeta. Bila je še mlada, poznalo se je, kadar so se nenadoma raztrgale sence in je oblila mesečina njen obraz: bela lica, temni lasje, velike oči, polne ustne in ob straneh in v sredini nalahko zaokrožene, telo sočno, skoro bahato, roke, ki

borila. Rusija je tako postala strašilo tudi za narode, katere je osvobodila. Rusija se mora rešiti starega, notranjega protislovja, mora postati slovanska država ne samo nazunaj, temveč tudi v svoji notranji politiki.“

In zares, v tem je uloga, prava uloga Rusije in vsake slovanske narodnosti. Slovanska zunanja politika je slaba brez slovanske notranje politike, in nasprotno. A potreba zunanje slovanske politike in sloge je tako očitna in nujna, da skoro ni treba o njej govoriti. Nove razmere v Evropi podpirajo slovansko politiko, in na nas je, da to priliko izrabimo in stopimo iz sedanjega podrejenega položaja.

Predsednik poljskega kola v ruski dumi Roman Dmowski je izjavil sledeče: „Mi moramo celo fronto naše borbe obrniti na zapad, Proti germanski premoči je edina naša rešitev močna Rusija. V tem boju moramo biti vsi Slovani.“ Seveda tudi Poljaki bodo brezpogojno Slovani in zavzeti za močno Rusijo, ako bode tudi Rusija brezpogojno slovanska in ne protipoljska.

Nemška nevarnost, ki predstavlja naval zapada na iztok, je danes ona točka, ki ima združiti in organizovati vse Slovane. Zunanja politika Slovanov mora biti v tem edina proti Nemčiji, Nemcem in vsem njihovim pomagačem. Tedaj bo naša politika predstavljala organizovano silo milijonov in milijonov Slovanov proti manj številnim Nemcem. Ta politika se ima kazati povsod tudi v notranjih odnosajih, v rešitvi spora rusko-poljskega, rusinsko-poljskega, hrvatsko-srbskega, srbsko-bolgarskega. Napraviti ima slogo v Rusiji, slogo na Balkanu in slogo v Habsburški monarhiji. Prva sloga bo okrepila politiko Rusije in jo storila res slovansko, druga bo preprečila tuje spletke na Balkanu, a tretja

so ležale v naročju in držale ohlapno viseče vajeti, ozke in do malega lepe.

Počasi je stopal belec, ker je bil že star in tudi truden. Včasih je sklonil glavo do tal, tuintam se je ozrl nazaj na voz, dvignil koničasta uhlja in pričel še počasneje premikati noge. Marjeta na vozu je strmela v noč in mislila. Več ji ni stala pred očmi kupčija, ki jo je napravila v mestu z očetovim žganjem, vse je bilo, kakor bi se dogodilo že davno. Drugam so zablodile misli, okrog doma so se razvrstile, okrog rodne hiše, ki stoji visoko gori na gozdnati rebri, na tiste steze okoli nje, na skrivališča, na Zavrtina, divjega lovca in njenega ženina. Kako je visok, je pomislila, kako močan in rujav v obraz. Njegov glas je bobneč in tako drzen in bahat je njegov smeh, da se ga prestraši, kdor ga ne pozna in ga prvič čuje. Divji lovec je, tak je kakor bi ga izkotila šuma sama. Divje on ljubi in divje sovraži. Njo ima rad in gozdarja zaničuje. Tistega mladega gozdarja, ki je prišel na novo nadzorovat vse te široke šume, ki se širijo naokoli in so grajska last. Ona ga ne pozna, ali Zavrtin pravi, da je mlad, visok, droben in zloben. Divje lovec zasleduje kakor zverino: s puško v rokah in po noči. In zato se bo maščeval nad njim. Kruto, silno.

mora dovesti do prevlade slovansko politiko v Avstrijski monarhiji. Slovanska politika v vseh teh treh področjih ustvarja slogu med njimi, a sčasoma morda tudi politično zavezništvo proti Nemcem, in s tem bo postala cela vzhodna Evropa močan slovanski faktor. Uspehi te politike ne bodo izostali.

Nedavno obelodanjeni načrti angleške politike kažejo tendenco zapadnih nenemških držav. Anglija složna s Francijo, zblížana z Rusijo, zaveznicu Francije, prijateljska z Italijo, hoče sedaj potegniti v svoj krog tudi Avstro-Ogrsko.

Revalski sestanek je ustvaril novo situacijo. Avstrija je precej osamljena, njena slepa zveza z Nemčijo je postavljena pred skušnjo. Ker Anglija jej obeta: Svobodno gospodarsko pot do Soluna in rešitev italijanske nevarnosti. Anglija želi namreč Italijo odvrniti od Balkana, zlasti od Albanije, a zato jej hoče dati drugje nadomestilo. To je za Avstrijo zelo povoljno; ali se bo odtrgala od Nemčije?

Nemški cesar napenja sedaj vse sile, da razbije in oslabi protinemško zaroto. Ali to se mu ne posreči, ako bodo Slovani na svojem mestu, ako bode Rusija zares slovanska, ako prevlada slovanski vpliv tudi v Avstriji. A ta bo prevladal, ako bodo Slovani složni. Slovanska politika pa se more okrepiti samo na demokratski in svobodoumni podlagi.

Ako pa pridejo Slovani in slovanska politika enkrat do vpliva v Rusiji in v Avstriji in na Balkanu, potem je lahko izpeljiva osvoboditev in zaščita vseh slovanskih narodov, potem nam bo 20. stoletje prineslo ono, kar je dalo 19. stoletje zapadnim narodom, zlasti Nemcem in Italijanom. To je namen novega vseslovanskega gibanja, ki ne trga mej, ne dela revolucije, ali ki hoče pripeljati Slované do vpliva in moči, do notranje svobode in do zunanjega varstva.

Politične vesti.

Državni zbor. Nemški poslanci so s svojo taktiko, ker so z nujnimi predlogi onemogočili vsako pravo delovanje v zbornici, vlado prisilili, da jim je obljubila nič več ne nastavlja ti čeških sodnikov v nemškem delu Češke. Naši poslanci pa s svojo bojazljivo mehkobo ne upajo ministrov niti postrani pogledati, zato ne dosežejo prav ničesar v narodnem oziru za Slovence, temveč nas vlada vedno huje zapostavlja in nam dela nove krivice. Vsa naša državnozborska delegacija ni dosti prida, klerikalni „Slovenski klub“ je družba vladnih šlap, hlapcev, ki s svojo servilnostjo služijo vladi v posmeh. Ni čuda, ako slovenski narod s takim političnim vodstvom leze v propast. — Državni zbor je sprejel zakon gleda višjega števila novakov, zato pa odpadejo orožne vaje v 11. in 12. letu, družine ubogih rezervistov pa dobe odškodnine

Takrat je Zavrtin lep, kadar to pripoveduje. Jezen je, gori v obraz, oči mu plamene kakor volku, beli zobje škrtajo za rdečimi ustnami in črnimi brki, močna desnica udari ob mizo, da odskočijo kozarci kakor igrače. Njemu pristojna jeza in kadar hoče biti blag in prijazen, je zopr. Smešen. Nekoč — pred leti je bilo to, pred tremi leti na spomlad — nekoč jo je srečal v mraku sredi gozdne poti, ki vodi od studenca v dolini do njenega doma. Pred njo je obstal in jo prijel za roke. In izpregovoril je s takim glasom, kakor bi zajokal.

„Marjeta!“ —

Smešen je bil takrat, ves neumen je bil njegov obraz, in zato se mu je iztrgala in zbežala domov. Sicer bi se mu bila morala smejati, in on bi bil užaljen. Tista bi se mu smejala, ki jo ima rad. Žalila bi ga in zato se je umaknila, da se ne bi bilo treba smejati.

In nekoč drugič — davno prej se je to dogodilo, Zavrtin je bil še pastir — nekoč prej jo je prosil opoldne sredi ceste, naj bi ga čakala zvečer ob znamenju v gozdu, tam, kjer se križajo pota. In ko sta se sešla zvečer na tistem mestu, jo je stiskal k sebi, svoje vroče ustne je pritiskal na njene, da jo je bolelo, iz njegovega obraza je sijala nekakšna čudna in smešna žalost. Ni bil prijeten. Ali kadar se je razgrel, kadar se

za časa orožnih vaj. V torek je finančni minister Korytowski pojasnil vladni načrt, ki določa državnim uslužbencem nižjih vrst višje plače, tako da dobe na leto 18 milijonov. Za železničarje je določenih 8,300.000 kron, za poštne uslužbence, ki jih nekaj nad 26.000, pa nad 4,400.000 kron. — Zbornica je sprejela melioracijski zakon, ki določa državne podpore za vodne zgradbe. Novi zakon zagotavlja mnogo višje državne podpore za vodne zgradbe in v ta namen se tudi letni kredit poljedelskega ministra zviša od 4 na 8 milijonov. Zadnja seja državnega zbora je bila danes, dne 17. t. m. Parlament je šel počivat.

Kriza v ministrstvu. Dne 12. t. m. so se v tridesetih nemških mestih in trgih na Češkem vršili protestni shodi proti takozvanemu „počešenju“ takozvanega češko-nemškega ozemlja. Na shodih so naglašali, da je nemštvo prizadeto po notranjem češkem uradnem jeziku, in ker vlada pošilja v nemške kraje češke sodnike. Na shodu v Liberecu so zabavljali hudo čez nemškega ministra Pradeja, ki je zato odstopil, vendar še začasno obdrži vodstvo, dokler mu ne najdejo naslednika. Sodijo, da se jeseni sploh preosnuje Beckovo ministrstvo. Odstopijo tudi najbrže ministri Korytowski, Marchet in Klein.

Hrvatska. Madjarski sluga, „ban“ Rauch še vedno zlorablja potrpljenje Hrvatov. Minoli teden se je vozil po avtomobilu skozi Liko in hrvatsko Primorje, a pri tem se mu je zelo slaba godila. Iz mesta Karlovec je moral pobegniti pred ljudskim srdom in kamenjem, v Kninu, dalmatinskem mestu so ga pregnali s silo in bi ga bili meščani pretepli, da jim je padel v roke. Narodu je grozil z revolverjem in bežal od povsod kot pes. V nekem kraju so ga ometovali s paradajzarji, v Novem se je ljudstvo zgrnilo okoli avtomobila in potem ometalo Raucha z gnjilimi jajci. Ko je izvilkel revolver, se mu je svet rogal. Zaprli so mu ulice z deskami in telegrafskimi žicami. V Cirkvenici so vsprejeli Raucha z vriščem in žvižganjem. Bil je ves zamazan in ometan z blatom, v obraz bled in se je tresel od strahu. — Samo Frankovec, zaslepljeni od zloduha in žida Franka so ga pozdravljali in vzprejemali. Vrnil se je v Zagreb mrk in hud na „svoje Hrvate.“ Za neljubi sprejem se je Rauch osvetil Karlovčanom s tem, da jim je poslal vladnega komisarja in prepovedal tedenske sejme.

Slovansko gospodarsko društvo na Dunaju. Dne 1. jul. se je vršil na Dunaju ustanovni shod „Slovanskega gospodarskega društva“. Shoda se je udeležilo mnogo slovanskih poslancev, le Poljaki niso bili zastopani. — Posl. dr. Šileny je razlagal gospodarsko nalogo, ki jo prevzema novo društvo. V Dalmaciji in sploh na slovanskem jugu čaka društvo mnogo hvalnega dela, tam bo trgovalo s slovenskimi izdelki, jih izvažalo i. t. d., pri čemur se lahko

je razsrdil, kadar jo je videl z drugim, takrat je bil lep. Takrat so se mu razširile oči kakor kragulju, ko zazre iz višave zaželjeni plen, razgorele so se in raztlele kakor žrjavica. Takrat je položil trdo svojo roko krog njenega pasa, takrat je ni objel, takrat jo je priklenil k sebi kakor z verigami.

„Moja si ali nikogar!“ —

Izpregovoril je s svojim bobnečim glasom, beli zobje so se zasvetili izza rdečih ustnic. Ob takem času je prenehala njena volja in zagospodovala je njegova. Ali kadar se je opijani, takrat je bil ostuden. Nikogar ni poznal, brata bi bil pretepel in očeta, tudi njo, svojo ljubico. Enkrat ga je videla takega, ko je divjal pod njenim oknom brez zavesti in pameti, omoten z nekako tujo strastjo in psoval njo, ki ga je imela rada. Da bi ne bil prišel drugi dan k njej, da bi ne bil prisegal in obljubljal sovražiti pi-jačo, bi ga bila pozabila. Sovražila ga mogoče, ali se ga vsaj nikoli več ne spominjala.

Zdaj je bilo že dolgo od tistih časov. Mar-sikaj se je izpremenilo, njena mati je umrla, njen oče, ki kuha žganje in ga prodaja, je osivel in se zgrbil, ona sama je postala drugačna in tudi njen ženin je drug, kakor je bil. Močnejši je, mnogo zastavnejši, črni in bahati brki se šopirijo pod njegovim nosom, obraz že prepre-

praktično uveljavlja slovanska vzajemnost. V društvu morejo biti spojeni vsi slovanski avstrijski narodi, delovanje društva bo imelo tudi veliko politično važnost. V društveni odbor je bilo voljenih 21 členov, zastopani so slovanski poslanci vseh strank in češki finančni in trgovski krogi na Dunaju. Predsednik društva je dr. Lenoch, prvi podpredsednik Iv. Hribar.

Češke šole na Dunaju in nemške na Primorskem. Češka šola na Dunaju nima pravice javnosti, nima pravice izdajati spričevala, veljavna kakor ona javnih šol. Zato morajo učenci Komenskega šole na Dunaju delati skušnje na kaki javni češki šoli. — Pa zakaj ji ne da vlada pravice javnosti? Nemci pravijo, da zato ne, ker češčina na Dunaju ni deželni jezik. — Kako je potem z nemškimi šolami na Primorskem in v Dalmaciji? Ali je tam nemščina deželni jezik? In vendar imajo vse nemške zasebne šole po Primorskem pravico javnosti, in država vzdržuje celo vrsto ljudskih in srednjih šol z nemškim učnim jezikom. Torej kar velja za nemščino na Primorskem, to ne velja za češčino na Dunaju. Ali je to pravica?

Dunajski Čehi imajo, kot znano, v desetem okraju zasebno ljudsko šolo (Komenskega), za katero še doslej niso mogli izposlovati pravice javnosti. Učenci so se morali voziti koncem šolskega leta v Břeclavo na Moravskem v javno ljudsko šolo k skušnji. Zdaj je naučni minister Marchet izdal naredbo; namestu, da bi se učenci vozili v Břeclavo, bodo rajši odtam prišli učitelji na Dunaj, da jih vprašajo. Zaradi te naredbe pa je pokonci ves nemški politični svet, zlasti dunajski krščanski socialisti (naši klerikalci so njihovi bratci) se razburjajo in vpijejo zoper „češko nevarnost“. Še celo minister bi bil kmalu odletel zaradi te nedolžne odredbe.

Prusko vohunstvo na Češkem. „Nar. Politika“ poroča, da se vsak dan izkrcavajo na Češkem iz vojaških zrakoplovov pruski vohuni, ki fotografirajo krajino. List opozarja oblastnike na to vohunstvo.

Propadanje Madjarov. Madjar grof Varga je izdal študijo o prebivalcih Ogrske in je na temelju uradnih statističnih podatkov dokazal, da Madjari očito propadajo in da morajo v sto letih izginiti, ako se bo še naprej vršil isti proces. Statistika dokazuje, da se ravno Madjari največ izseljujejo, da izgublja Ogrsko vsako leto bodisi z izseljevanjem, umiranjem in ubijanjem ploda v materinem telesu do 80.000 duš. Varga je naštel 96 občin, v katerih imajo zakonci le po enega ali celo nobenega otroka. V nekaterih občinah se celo ne rodi na leto noben otrok. V Nagy Arsanyju, v celi občini, ki šteje 1800 duš, je bilo lani samo 18 otrok, godnih za šolo.

V Srbiji še naprej straši ministrska kriza, ker Velimirovič ni mogel sestaviti ministrstva.

zajo tuintam gube, samo oči so ostale neizpremenjene: črne in iskrece in pogumne kakor kraguljeve. Dolgo je že njuno znanje, a še pred spomladjo pride do cilja. Ko pride predpust, veseli svatovski čas, takrat se priženi Zavrtin na njen dom. On nima posestva, ker je kajžarski sin, denar ima, ki si ga je prislužil v tujini. Žganjarno prevzame in polja in njive, ki leže spodaj v dolini in so last žganjarja z rebri. Ali divji lovec je in bati se je zanj. Grajski zasledujejo vse dolge noči drzne nočne strelce, z napetimi puškami čakajo nanje, kakor na zverino. In če ga zagleda sovražno oko, skrito sredi gozdne temine, če ga najde strel, izstreljen nanj iz varne gošče, tedaj bo tako, kakor bi bilo življenje zaigrana igra, izgrešena pot, izgubljeni konci v rokah slepcev.

Ali to se ne bo dogodilo, ker ga bo vabila k sebi ona, mlada žena njegova, ležeča v zakonski postelji, še vsa brhka, krepka in mlada in sveža in njega željna.

Marjeta se je domislila, da se mudi njen ljubljeneec to noč zunaj. Tu nekje v gori je, tu nekje čaka za črnim deblom na nočno žival, ki pride oprezna in premišljena mimo njega. Da bi vedela mesto, za tisto drevo da bi znala, bi ustavila konja, privezala bi ga k obcestnem drogu in se napotila do njega. Tiho in skrivaj

Srbija je bolna, tarejo jo zelo nevarne in dolge notranje krize.

Položaj v Macedoniji. Iz Carigrada poročajo o položaju, v katerem so sedaj balkanske države v Macedoniji, tako: Bolgarska propaganda mnogo ne uspeva. Agitatorji nimajo finančnih sredstev, omraženi so pri lastnih rojakih, ker so izgubili njihove simpatije z vednim izsiljevanjem denarja in s terorizmom. Njihova medsebojna nesloga, energično preganjanje s strani turških oblasti in vojakov, vse to je uničilo bolgarsko stvar v Macedoniji, in zdi se, da se bo v prihodnje težko opomogla. Nasprotno sta se grška in srbska propaganda povečali. Prva je sedaj v Macedoniji najmočnejša in drži v šahu v monastiškem vilajetu tudi srbsko propagando. Ta je zlasti naperjena proti Bolgarom vilajeta Skoplje ter je imela sijajnih uspehov. Število žrtev v tej borbi od 1. marca do 31. maja je letos manjše od lani v istem času. Lani je bilo ubitih 378 oseb, a ranjenih 136, a letos 357, ranjenih pa 88.

Rusija. Ker duma ni dovolila vladi kredita 11.250.000 rubljev za zgradbo novih oklopnih, stopi v veljavo § 13 proračunskega zakona, vsled katerega ostane v veljavi lanski državni proračun, ki dovoljuje vladi sredstva za zgradbo oklopnih. — Car bo baje pomilostil poslance dume, ki so bili radi podpisa viborškega proglasa obsojeni v ječo. — Ruska vlada je dovolila za poskušnjo poljski jezik v 240 šolah varšavske gubernije.

V Perziji vladajo še vedno nemiri, na severu divja meščanska vojna. Šah je pod ruskim vplivom, njegovim vojakom zapovedujejo ruski častniki, vsled česar je ljudstvo silno razburjeno proti Rusom. Mnogo opozicijonalcov t. j. šahovih nasprotnikov, se je zateklo v angleško poslaništvo. Šah izda manifest, ki bo spremenil volilni zakon, tako da bodo izvoljeni v zbornico sami duhovniki in posestniki.

Južno-afriška unija. Meseca maja t. l. so se zbrali na posvetovanje ministri posameznih kolonij južno-afriških, ki so pod angleško suvereniteto. Zastopane so bile Kapska, Orange-River, Transwal in Natal. Prve tri republike teže z vso silo za tem, da se oproste angleške vrhovne vlade in so vse oduševljene za idejo svobodnih afriških republik. Zdaj priznavajo sicer, a zoper svojo voljo angleško nadvlado, hočejo pa čimprej služiti in delati samo zase. Za to je bila konferenca v Pretoriji prvi korak, da se uresniči dolgotrajni sen združenih južno-afriških držav. Imele bodo veliki parlament, ki bo zastopal vse državne dele tega združenja. Glavno mesto ima biti Kapstad, kjer bode središče osrednje vlade in vseh ministrov posameznih kolonij.

bi ga opazovala od daleč, morda bi videla njegove oči, njegove kraguljeve in iskre poglede, ki prodirajo temo kakor žarki.

Konj se je ustavil, kakor bi si hotel oddahnuti. Marjeta je mislila, vstala, podložila zadnje kolo s kamenom, zateknila vajeti na vejo nizkega in krivenčastega gabra, ki je rastel ob poti, in se napotila naravnost po šumi.

Svetle proge, ki jih je črtala po mahovitih tleh lunina svetloba, so izginjale v njeni senci, pod njeno nogo je počila tuintam trhla vejica, ki je padla od trhlenečega in stoletnega hrasta, njeno krilo je pošumelo od časa do časa, ko se je zapletlo v nizko in ponižno grmičevje.

Zdelo se ji je, da ga vidi. Vidi ga za deblom, in daleč od nje, tudi on gleda vanjo, ali ne vidi je, ne spozna je.

Marjeta se smehlja, z roko zamahne po zraku in se počasi približuje.

Nekdo je ustrelil. Tam tik debela se je zabliskalo in počilo — rezko in ostro. Marjeta čuti hipno, silno bolečino v prsih, zakriči in omahne.

Lovec — tuj mlad človek — vstaja iz za debla, se počasi bliža, poklekne k njej in se vznemiri.

„Njega sem hotel, njega!“ — govori, kakor bi se opravičeval. „Zavrtina!“ —

Marjeta je mrtva.

Štajersko.

Spanje za narod. Zdi se, da štajerski „Narodni svet“, ki ima svoj dom v Celju, in „Mariborsko politično društvo“ tekmujeta med seboj, kdo si bode pridobil več zaslug za narod v prenapornem spanju. Sedaj gre zopet glas po deželi: „V Kamnici pri Mariboru se bodo v kratkem vršile občinske volitve. Občina je v nevarnosti. Mariborčani, na noge! Ali vsaj mariborsko politično društvo s svojimi tako zelo delavnimi odborniki!“ — Res, to društvo je vzorno! O tem priča narodno gibanje Slovencev okoli Maribora! Za Teznom, ki je padel pri občinskih volitvah Nemcem v roke, so prišle dopolnilne volitve v Št. Ilju, kjer so bili premagani zopet Slovenci. Zdaj je torej na vrsti Kamnica. Zelo nas zanima, kaj bo, a mislimo, da ne bo nič dobrega, ako začno Slovenci delati šele sedaj, ko že tolče renegat na duri. Sicer pa, ali te volitve „Narodni svet“ nič ne brigajo? V Celju tako nič ne slišimo o njem; zadnjič so sklicali sejo v Maribor. Zelo rad bi o njem poročal kaj lepega, a nimam prilike, zato govorim, kot govorijo oni, z grobnim molkom.

„Südmark“ v Savinski dolini. „Südmark“ se misli vreči na Savinsko dolino. Pred kratkim je izdal neki kmet, da mu je obljubilo društvo visoke provizije, ako nakupi 1000 do 2000 oralov v vranskem okraju okrog in pa onstran Polzele. Celo gibanje hočejo namreč vprizoriti polzelanski Nemci in na ta način napraviti iz Polzele nekako nemško trdnjavo.

Prodaja posestev. V zadnjem času kupuje zagrebška banka za parcelacijo in kolonizacijo posestva na Štajerskem ter jih potem z velikanskimi dobički drugim prodaja ali pa parcelira. Zlasti Kranjci kupujejo od nje posestva. Nedavno je pri posestvu Bežigrad v celjski okolici zaslužila v štirinajstih dneh 150.000 kron. Posestvo so kupili Notranjci, lep del pa je banka že prej odprodala zagrizenemu Nemcu in lastniku emajlne tvornice v Gabrjih, Westenu, s posredovanjem nekega celjskega Slovenca, mešetarja, ki ni vreden, da bi ga imenovali. Slovenski kapitalisti pa tišče denar v žepu, ko bi z ustanovitvijo slovenske parcelacijske banke toliko lahko koristili slovenski stvari in bi tudi sami zaslužili. Sedaj pa spravlja dobiček židovska banka iz Zagreba, in slovenska zemlja gre v nemške kremplje.

Ljudska slavnost na Vranskem. V nedeljo, dne 12. t. m. je priredila podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda na Vranskem zelo dobro vspelo slavnost. Udeležba je bila velika, navzoča so bila 4 sokolska društva. Zagorsko je poslalo celo oddelek brhkih Sokolice, ki so nastopile lepo v prostih vajah. Na veselici je govoril tajnik „Družbe sv. C. in M.“ iz Ljubljane, A. Berce; z gorkimi besedami je navduševal navzoče ljudstvo za našo šolsko družbo in vzbudil vso pozornost. Dobro je, da se ob takih prilikah družijo prijetno s koristnim in stori kaj za povzdigo narodne zavesti. Veselica sama se pozabi, treba je tudi resne besede, ki vžge srca in zapusti neizbrisen spomin.

Grad Vitanje v ponemčenem štajerskem gnezdu istega imena je kupil Ljubljčan, hud nemčur Oroszy. Škoda, da ni prišel v slovenske roke! — Pač pa je prišla pri Velikovecu na Koroškem v slovenske roke graščina Gornje Trušnje z obsežnimi gozdovi.

Koroško.

Občinske volitve v Prevaljah so se vršile dne 27. junija t. l. Občina, ki je ena največjih na Koroškem, se je nahajala v slovenskih rokah, pri sedanjih volitvah pa so jo vzeli Nemci, oz. ponemčenci, ki so zmagali v vseh treh razredih z neverjetno večino glasov. S Prevaljami je padla zadnja večja občina v dolini Meže, drži se samo še Tolsti vrh, to pa le vsled tega, ker je popolnoma kmetijska občina brez vsake industrije. V Črni sedi v občinskem odboru potom kompromisa nekaj Slovencev, ki pa ničesar ne opravijo proti Nemcem. Tudi Možico so pred kratkim vzeli Nemci, Prevalje so padle sedaj, trg Guštanj pa je

že itak vedno v nemških rokah. Iz teh industrijskih središč, ki so sedaj vsa v nemški oblasti, se širi raznarodovanje, ker gospodujejo tukaj nemški kapitalisti: V Črni in Možici „plajberska rudarska unija“, v Prevaljah pruski grofje Henckel-Donnersmarck s svojimi rudokopi, v Guštanju grof Thurn s svojo tovarno. Kolikor koristi v gmotnem oziru nemški kapital slovenski okolici, toliko ali pa še več škoduje v narodnem oziru. Odvisnost igra v političnem in narodnem oziru veliko vlogo, in dokler se slovenski narod na Koroškem gospodarsko ne osamosvoji, toliko časa ni treba misliti na odstranitev s čudežno silo napredujočega ponemčevanja. Našim ljudem manjka narodne značajnosti, zato jim je tudi stranka več nego narod. — „Mir“ pravi, da bo treba v tem kraju misliti na narodno trgovino. — Odgovarjamo, da ne samo misliti, ampak tudi delati! Drugače na Koroškem ne bo nič!

V Rožeku se vrše še enkrat volitve v prvi in drugi razred, ker so zadnje — po poldrugem letu — razveljavljene. Tretji razred imajo Slovenci. Boj bo oster, ker Nemci na moč pazijo na Rožek. Izdali so namreč nalašč za Rožek in okolico poseben nemško nacionalni kolek.

Primorsko.

Domača podjetnost v Opatiji. V Opatiji se je ustanovilo hrvatsko gospodarsko društvo, ki se peča z nakupovanjem zgradb in zemljišč ter z zidanjem vil in hotelov. Na avstrijski Rivieri se je namreč v zadnjem času razvilo jako živahno kupčevanje z zemljišči. S tem se ni samo povzdignila ta primorska obala, temveč skoraj vsi podjetniki so napravili ogromne dobičke, posebno s parcelacijami in tudi z gradnjo hiš in hotelov. Končno so se tudi hrvatski in slovenski domačini prebudili ter se začeli zanimati za to in so osnovali omenjeno društvo. Za 225.000 kron so kupili krasno posestvo, takozvano „Villa Peppina“, ki leži v srcu Opatije. To posestvo ima veliko vrednost za bodočnost, meri 6000 m² in je edini večji kompleks, ki je še danes nezazidan v Opatiji, ker na posestvu stoji le ena vila. Že danes bi lahko prodali to zemljišče z dobičkom 30.000 kron. — Kmalu nato je društvo kupilo nov velikanški kompleks v Iki na glavni cesti med Opatijo in Lovranom. Kupna cena je znašala 526.000 kron. Na celem opatijskem primorju je to zemljišče danes eno največjih. To posestvo bodo parcelirali in razprodali, nekaj pa ga obdrži društvo, da tam zida hiše na svoj račun. Iz narodnogospodarskega ozira je to društvo nepreglednega pomena. — To vzorno podjetnost naj si vzamejo naši Kranjci za vzgled, ki v poldrugem letu še niso mogli financirati malega hotelskega podjetja, ki se imenuje „Triglav“ v Boh. Bistrici.

Odkritje nagrobnika in spominske plošče Simonu Gregorčiču. „Osrednji odbor za Gregorčičev spomenik“ je sklenil, da se praznuje dne 6. septembra 1908 odkritje spominske plošče na rojstni hiši na Vrsnem in nagrobnika „tam gori pri sv. Lovrenci“ pod sivim Krnom, odkritje skromnega znaka hvalečnosti slovenskega naroda napram geniju velikega pesnika. Spominska plošča in nagrobnik sta delo slovenskega umetnika Bitežnika v Gorici, omogočila pa je to delo požrtvovalnost čestilcev Gregorčičeve Muze. Slovesnost se bo vršila v skromnem slogu in sicer po sledečem vsporodu: ob 9. uri zjutraj odkritje spominske plošče na Vrsnem, ob 11. uri predpoldne pa odkritje nagrobnika na pokopališču. Na obeh krajih bode kratek slavnostni govor (govornika dr. Ozvald in dr. Šorli) in pevec zapoje nekaj Gregorčičevih pesmi. K tej slavnosti so vabljeni vse Slovenke in vsi Slovenci. Vrsno je približno na sredi med Tolminom in Kobaridom. Udeležniki, ki pridejo po železnici, izstopijo na postaji Sv. Lucija-Tolmin, odkoder lahko dospejo do Vrsna deloma z vozom ali pa peš. Tudi od Trbiža čez Predil se lahko pripelješ s pošto do Kobarida. Slavnost se konča okoli poldne. Najprimernejša kraja za obed sta prijazna trga Kobarid in Tolmin.

V Gorici so priredili Slovenci v nedeljo dne 12. julija kolesarsko slavnost, ki se je vrlo obnesla. Udeležencev je bilo okoli 600. Po mestu, kjer so zadnje tedne še vedno napadali Slovence s kamenjem, je bilo mirno; nekaterim udeležencem, ki so prišli s slovenskimi znamenji, so jih redarji strgali s prs. — To je naravnost nesramno! Kaj takega se ni zgodilo niti v Mariboru, niti v Celju, kjer je nemškutarija vsemogočna. Kako da ni vzklopela kri goriškim Slovincem! Na dirkališču so vihrale tudi mestne, goriške zastave, med njimi mestni grb, ovit v dve slovenski zastavi. Vsekakor lep simbol, ki je pa zelo idealen in dalek, sodeč po nastopih italijanske fakinaže zadnjih tednov in policije v Gorici.

Sodne razmere na Primorskem. Državni poslanec Mandić je podal o proračunski razpravi skrajno žalostno sliko v pravosodnih razmerah v Istri. Za pokrajine Istra, Trst in Goriško imamo višje deželno sodišče, deželno sodišče in trgovsko-pomorsko sodišče v Trstu, ter okrožni sodišči v Gorici z okolico 40—50.000 Slovencev. Čeravno je višje deželno in trgovsko sodišče v Trstu namenjeno celemu Primorju, a deželno sodišče tudi za več povsem slovenskih in hrvatskih sodnih okrajev Istre in Goriške, se vendar nikjer na vseh treh sodiščih ne nahaja niti en slovenski ali hrvatski napis, temveč je vse italijansko, kakor da smo v Rimu ali Neapolju. večina sodnikov ne pozna jezika naroda, ki mu ima deliti pravico. Sodbe se opravljajo slabo in površno, sodi se samo, da se razsodi. Še slabše — ako mogoče — je v Istri, kjer izprašujejo na sodiščih slovenske ali hrvatske obtožence italijanski s pomočjo tolmačev, ki pa često niti sami ne razumejo obtožencev in napačno prevajajo njihove izpovedi. Ravnotako je porota v Istri in v Trstu le v škodo našemu narodu in v sramoto modernemu pravosodju. Porotniki ne razumejo obtoženca, obtoženec ne razume sodnika, sodnik ne obtožonca. In na ta način se pogosto zgodi, da popolnoma nedolžne ljudi obsodijo na smrt. Res, v Avstriji velja geslo: „Pravica je temelj kraljestev!“

Železnica Sv. Lucija-Idrija. Dne 8. t. m. se je vršilo v Gorici posvetovanje glede prvih del za zgradbo železniške črte od Sv. Lucije v Idrijo. Prišli so na posvet na povabilo deželnega goriškega glavarja župani prizadetih občin.

Gorenjsko dijaštvo.

(Dopis iz izvenakademičnih krogov.)

Pred leti je oživotvorila splošnoznana požrtvovalnost kranjskega meščanstva v gorenjski metropoli državni gimnazij z upravičeno nado, da bo mladina, katero odgoji ta zavod, odgovarjala zahtevam, katere stavi sedanja moderna, po napredku stremeča doba na dijaštvo.

Sedanji Slovenci živimo v težkem, mogoče pomembnejšem času, kot se sami zavedamo. Poglejmo, kako stoje akeije na Koroškem, na Štajerskem — toda wozu denn in die Ferne schweifen — pogledjmo jih na Kranjskem, recimo samo na Gorenjskem, kjer je priprosto ljudstvo že leta 1848 visoko držalo prapor narodnosti in napredka in kjer so očetje sedanje generacije že v sedemdesetih letih ob velikanski navdušenosti na največjem slovenskem taboru ob pogledu na belo Ljubljano in gorenjske velikane enoglasno prisegli, braniti prapor narodnosti, napredka in svobode do zadnje kaplje krvi. In danes? Sinove ravno teh očetov tišči k tlom na eni strani šovinizem tujcev, a na drugi črna internacionala, — le majhna, majhna peščica je ostala zvesta tradicijam svojih očetov.

In baš v teh dneh se hoče pridružiti tej hrabri peščici kot ne ravno neznaten del organizirana celota gorenjskega visokošolskega dijaštva, ki je izšlo iz zgoraj imenovanega zavoda.

Slovensko napredno dijaštvo je zadnja leta žalibože cepljeno in bije medseboj tih, bratomorni boj... In z veseljem je pozdravljati, da je v tem žalostnem času ravno gorenjsko dijaštvo uvidelo pogubonosnost tega boja, da si je podalo roko k spravi in k skupnemu delu, za polet k solncu in svobodi, za polet, za kate-rega so se navduševali in bojevali naši očetje.

V ferijalnem društvu „Vesna“ ima združiti vse svoje moči k delu za preporod našega ljudstva. Na eni strani hoče povzdigniti duševni niveau svojih ožjih rojakov, na drugi strani pa klicati h kolikor mogoče skupnemu delu vse napredne elemente po naši domovini. Iz starodavnega Kranja je to dijaštvo izšlo, v starodavnem Kranju si osnuje svoj glavni sedež in odtod hoče širiti po Gorenjskem pravo kulturo, hoče dvigniti energijo našemu ljudstvu in mu vzbuditi zopet zaupanje v samega sebe.

Ne maramo biti optimistični, vendar pa pričakujemo z vso gotovostjo, da bo dijaštvo, katero se je po lastni inicijativi združilo za skupno počitniško delo, kos svoji nalogi. Pričakujemo, da bo krepko stopalo po jasno si zažrtani poti ne glede na napade in zapreke bodisi od te ali druge strani. Saj se bori za sveto, pravično stvar, ki mora zmagati prej ali slej.

Društvo pa zasluži s svojimi plemenitimi intencijami vsestranske podpore. Zadnji čas je, da se zgradi trden jez proti hudourniku tujstva in črnega klerikalizma in vsakega resnega rodoljuba sveta dolžnost je, da podpira z vsemi svojimi močmi plemenita stremjenja naših mladih pionirjev.

Kranjsko.

Südmark na Kranjskem.

Nemško gospodarsko društvo, ki ima edini namen ponemčiti „južno marko,“ t. j. najprej slovenske dežele, da zgradi most do Adrije, nato pa drugo Jugoslavijo, se je organizirala po vseh kranjskih mestecih in seliščih, kjer je le kopica Nemcev, uredila si je natanko svoj delokrog in ni prezrla niti ene točke, kjer se dotikajo, ali križajo nemški in slovenski gospodarski interesi. Najprej pazi budno na to, da politična moč kranjskega veleposestva ostane v nemških rokah, Südmark vidi prihajati tisti čas, ki ima zrušiti nemško mogočnost v kranjski politiki, in zato je neumorno na delu in straži, da ohrani nemštvu veleposestvo. Društvo ima svoje podružnice povsod tam, kjer je le par Nemcev. V Ljubljani, na Kočevskem kakih pet, na Jesenicah, v Beli peči, v Šiški, zadnji čas celo v Postojni in morda še kje drugje. Te podružnice zbirajo denarne prispevke svojih članov in opozarjajo osrednje društvo, ako preti kje nevarnost nemški posesti, in svetujejo, kako je najlažje pomagati.

Ni čudo, da s takim smotrenim, premišljenim, nadrobnim delom mora uspevati nemška stvar na Kranjskem, da torej v edini kronovini, kjer smo Slovenci gospodarji, vključ temu raste nemška posest in se množi na grozen način številu Nemcev. Zdi se sicer na zunaj, da pada njihova moč, da jim kmalu odklenka v deželni zbornici kranjski, ali če se to zgodi, bi to bilo popolnoma naravno, in bi se bilo že zgodilo, da so delali na to naši politiki.

Naši politični vspehi na Kranjskem so samo navidezni, a gospodarska moč, gospodarski napredek je na nemški strani, kar je zopet celo naravno, ako pogledamo na njihovo skrbno in pazno delovanje v velikem in malem, kjer se stikajo in grede roko v roki vsi njihovi faktorji, in ako napram njim nimamo mi prav ničesar, kar bi paraliziralo njihovo delo. Ogromni kapital, združen v „Kranjski hranilnici,“ ki so ga znosile slovenske roke, je v nemških rokah in krepki na usoden način njihovo gospodarsko moč, veleposestvo je nemško, vsa večja industrija na Kranjskem je istotako nemška, in s tem kapitalom se družijo še nadrobno delo njihovih bojnih društev, v prvi vrsti Südmarke.

Namestu doslednega dela na gospodarskem polju — in tu smo Slovenci tudi na Kranjskem vrženi v defenzivo — imamo pokazati kvečjemu neko bombastično kričavo narodnost naših listov, ki vpije in žuga nasprotnikom z raznimi grožnjami, a na drugi strani toplo priporoča izdelke tujih, s slovenskimi tekmujočih tvrdk, ki priporoča tuje denarne zavode in pobija in sramoti slovenska podjetja in slovenske podjetnike v korist tujcem.

Vsak narod pa velja le toliko, kolikor velja njegova gospodarska moč. Pri malem slo-

venskem narodu tvori vsak posamezni član in njegova gospodarska moč tem večji in važnejši del skupne narodne gospodarske moči, in je torej skrajno nenarodno delo, ako se pobija na gospodarskem polju tega ali onega člana našega malega naroda. In nasprotno je neopravičeno postopanje našega časopisja, katero v svojem inseratnem delu priporoča in dela reklamo za tujce in tuja podjetja. S tem škoduje slovenskim podjetjem, otežkoča njih razvoj in onemogoča ustanovitev takšnih domačih podjetij, krepki tuji živeli in tujo gospodarsko moč v našem ljudstvu, podpira vedno še jako razširjajoče se in cvetoče ponemčevanje naših slovenskih pokrajin.

Kje je tu kaka doslednost in značajnost, ako n. pr. slovenski dnevnik grozi ljubljanskim Nemcem in bljuje ogenj in žveplo na Südmarko ter na dotične ljubljanske trgovce, ki so njeni podporniki, istočasno pa ljubljansko slovensko mesto naroči pri pristnem Südmarkovcu, trgovcu Langu, za več tisočev pohištva. Dotični list tega noče videti, ne ožigosati, ker je Ljubljana napredno mesto! Isti list javno omenja knjigotržce Bamberg, Fischerja in Giontinija kot Südmarkovce, drugih pa noče imenovati, ker se jim ne mara zameriti, bodisi, da inserirajo v listu, bodisi, iz drugih vzrokov. Omenjeni knjigotržci pa morajo na „pranger“ že zato, ker delajo konkurenco „Narodni knjigarni;“ torej le iz osebnih interesov! „Slovenec“ poziva na bojkot slovenskih trgovcev, ako so slučajno naprednjaki, nemške trgovce pa priporoča kljub temu, da so morda protestantje ali židje, in vrhu vsega še zakleti neprijatelji našega rodu. To je naravnost sramota in poguba naša!

Obsodba kranjskih klerikalcev. Tržaški list „Slavenska misao“ piše v številki od 15. t. m. o slovenskih razmerah: „Njihova politika ni drugo nego strankarstvo, ki je demoralizovalo vse javne prilike v slovenskih deželah. — To, kar se sedaj dela pod firmo slovenske politike, je še mnogo nevarnejše od samega strankarstva radi osebnosti. Rušiti in rušiti! To je glavno geslo politike, ki ji je izvir v Ljubljani, zlasti v različnih duhovniških kurijah. Klerikalci rušijo Sokolsko organizacijo, bojkotirajo slovensko Družbo sv. Cirila in Metoda in z „liberalci“ nočejo niti v cerkev. Tako doma, a pred svetom so zopet enaki. Na Dunaju so ustanovili svoj posebni parlamentarni klub in zavoljo te svoje raztrganosti niso dobili Jugoslovani posebnega narodnega ministra. Sedaj pa, ko zopet v Pragi zborujejo za eno mizo delegatje vseh slovanskih narodov, morajo zopet klerikalni Slovenci briljirati s svojo nenavzočnostjo. Čemu? Na Dunaju usodna raztrganost radi Hribarja, v Pragi nesloga radi Hribarja! Ali je ta Ljubljanski župan pravi satan — Bog nam odpusti — da se ga slovenski klerikalci tako izogibajo? Da je Hribar Branković, Efijalt, poturica, se vendar ne bi moglo opravičiti obnašanje gospodov kaplanov okoli dr. Šušteršiča. A gotovo ne sedaj, ko se v Pragi pozabljajo, vsaj za čas, globoke rane, ki krvave na telesih slovenskih narodov, rane, ki so zadane in dobljene v bratomorni borbi. Rusi in Poljaki, Bolgarji in Srbi, Srbi in Hrvatje so našli skupnih točk in radi njih sklepajo premirje, da se posvetujejo o bratskem miru, ali samo slovenski klerikalci se odrekajo slovanski vzajemnosti, odrekajo se svojih bratov radi — Hribarja. — In to bi imela biti neka vrsta narodne in krščanske politike! Ali so slovenski klerikalci sami posebi tako močni, da ne potrebujejo bratske pomoči? Koliko milijonov pa jih je? Samo da nam ne bi odgovorili: Z nami je ves katoliški svet! Da, ti gospodje se na Dunaju že drže tega načela, a mi pravimo — in tudi nam je vera naših očetov sveta — katoliški Prus, katoliški iredentist, katoliški sovražnik kateregakoli slovenskega naroda je naš sovražnik, ki ga hočemo pobijati z vsemi mogočimi sredstvi. — Sedaj se pa gre za to, da s slovanskim delom pripravimo in ustvarimo srenejšo bodočnost vsem Slovanom, a ne za to, da se vsled ene osebe, radi malenkostnega strankarstva cepimo, prepiramo in medsebojno koljemo.“ —

„Od občnega zbora „Družbe sv. Cirila in Metoda“ je zavisno“, pravi „Slov. Meščan“, „ali se omogoči skupno narodno delo, ali bo šla tudi tu vsaka stranka svojo pot. Danes je še čas, da tisti, ki so tako brutalno nastopali v Boh. Bistrici, priznajo svojo neumnost in ponudijo roko v spravo, pozneje bo prepozno in nemogoče. Dvomimo pa, bo-li imela v družbi sedaj vladajoča stranka toliko razsodnega poguma, da popravi zagrešeno napako in prizna pristašem S. L. S. v vodstvu tisto mesto, ki jim pripada po moči in veljavi stranke in s tem odpre pot do skupnega narodnega dela.“ — „Slovenski Meščan“ torej grozi, da bo skupno delo čez nekaj časa prepozno in nemogoče. Verujemo, saj „Kršč. soc. zveza“ ima že zdavnaj svoje konkurenčne vžigalice in zdaj pripravlja svoj poseben kolek, ki bo izpodrinil družbinega. In ali pojde denar, skupljen za vžigalice in kolek, ki je takorekoč ukraden družbi, v resnici na mejo za slovensko stvar, to je drugo vprašanje! — Mi zagovarjamo vedno in z največjim povdarkom skupno delo, ali da bi s klerikalnim sotrudištvom zvladale v „Družbi sv. Cirila in Metoda“ zopet prejšnje gnjile razmere, ko je „hudo bistri“ odbor zasipal v denar klerikalne sestre na Muti, a ni imel beliča za najpotrebnejše šole naših bednih mejašev, potem ne maramo skupnega dela. Ker to je skupna lenoba, a ne delo! In slednjič pravi „Sl. Meščan“, naj se prizna pristašem S. L. S. v vodstvu tisto mesto, ki jim pripada po moči in veljavi stranke. Kaj pa družbo briga stranka, S. L. S., kaj ji mar njena politična, strankarska moč! Družba sv. C. in M. je samo slovenska in ne strankarska. Potemtakem bi dve tretjini odbora morali biti klerikalni, in vključ temu, da so prejšnja leta, ko še ni bilo klerikalnega bojkota, prispevali klerikalci v družb. blagajno mnogo manj kakor pa naprednjaki. In letos so družbini dohodki vključ klerikalcev in proti klerikalcem sijajnejši od prejšnjih let. — Zagovarjamo skupno delo in propagiramo idejo, da v Družbi ne bodi politične razlike med liberalci in klerikalci. Družbino vodstvo jih bode vzprejelo z veseljem, ako se vrnejo — na delo, na skupno, požrtvovalno delo. In denar, ki ga je prejela „Kršč. socialna zveza“ za vžigalice, in denar, katerega prejme za kolek, je namenjen vendar obmejnemu Slovincem, torej je njihova last. Ker pa na Slovenskem danes edino družba sv. C. in M. upravlja narodni zaklad njihov in skrbi za njihovo šolstvo, zato gre ves denar v ta namen naši šolski družbi. Mislimo, da je to pravično, in da bode „K. s. z.“ to vpoštevala. Polagamo na sree pristašem S. L. S., naj to premislijo; njihovo požrtvovalnost bo vodstvo Družbe pozdravilo z veseljem in jim zagotovilo tisto mesto v odboru, ki jim gre po rodoljubnem delu, ne pa po strankarski moči.

Skupno delo. V Ljubljani izhaja list „Slovenski Meščan“, ki prinaša pod gornjim naslovom nekaj misli, ki so znane in priznane po svoji očitni utemeljenosti. „Gotovo je danes zadnji čas, da se začne energično skupno delo za narodno obrambo. Nemštvo triumfuje v svojih listih, pri nas pa se pomišljajo najboljši možje stopiti v skupno vrsto — edinole po krivdi vse razdirajoče liberalne klike.“ — Prvi del je dober, ali liberalne klike ne vidimo, vsaj pri občnem zboru „Kranjske kmetijske družbe“ ni prišla do veljave. Povše, izvoljeni predsednik, je vendar pristaš in poslanec klerikalne S. L. S.! „Komanda radikalnega študenta se mora pristuditi vsakomur, kdor pogleda za kulise in spozna v njej samo reklamo za posamezne osebe,“ pravi list nadalje. — Kaj pa je dozdej storil ta preklicani radikalni študent tako škodljivega? Lani je na občnem zboru „Ciril Metodove Družbe“ pomedel nesmotreno županovanje iz odbora, ki je s svojo kilasto taktiko več škodovalo slovenskemu narodu kakor pa koristilo. Iz družbe je izginil mrtvaški duh, brezprogramnost in nedelavnost sta šli rakom žvižgat, zavela pa je zato v družbo nova, sveža sapica, življenjapolna in blagodejna. Začelo se premišljeno resno delo namesto domorodnih vzdihov, družbine šole so napredovale po svojih učnih močeh, v Trstu so se odprli novi razredi, zidajo se nove šole. Družba je začela — delati. In to je pregrešil

radikalni študent! Zato ga kamenjajte! Nadalje snuje po obmejnih krajih, kjer je narod v smrtni nevarnosti, potujoče knjižnice, skrbi za prosveto, za izobrazbo ljudstva, da se vzbudi, da postane zavedno, slovensko. To dela radikalni študent, zato s kamenjem nadenj! Mar bi oblekel kuto in šel v kloster!

Hujskanje zoper učiteljstvo. „Krščansko-socialna organizacija“ je imela v nedeljo, dne 12. t. m. shod v Komendi, na katerem je nek klerikalni hujskač naravnost šeuval zoper napredno učiteljstvo. Rekel je med drugim: Ljudstvo ima pravico in dolžnost učiteljem povsod in vselej nasprotovati, se proti njim z vsemi dopustnimi sredstvi bojevati. Za ta boj je poklicana zlasti mladina.“ — Pri teh besedah je menda kar zašumelo odobravanja med poslušalstvom, ker je od klerikalcev zaslepljeno ljudstvo že od nekdaj zelo gorko učiteljstvu, kateremu mora pošiljati otroke v šolo. In ako sedaj še na tak način govori zoper učiteljstvo tak agitator, ki je prišel na shod naravnost iz farovža, potem bi se niti ne čudili, ako bi klerikalni kmetje padli kar po učitelju. Če jim svetuje, naj mu nasprotujejo in se bojujejo z njim, potem si lahko mislimo, kako silno težavno stališče bo imel ondotni nadučitelj v šoli in zunaj šole. „In na ta boj je poklicana zlasti mladina!“ Saj se lahko zgodi, da pijani krščanski mladeniči ubijejo učitelja, saj jim je malone velel nedeljski pridigar, naj tako store! In kdo bi bil odgovoren za takšno tolovajstvo? Na tak način misli torej „Kršč. soc. zveza“ vzgajati naš narod!

„Nova doba“, glasilo „Slovenske gospodarske stranke“ je nehala izhajati. „Slovenec“ objavlja tole osmrtnico: „Deficita ima okoli 15.000 kron. „Nova doba“ pravi, da bo jeseni v dobi kislih kumar se zopet oživila v manjši obliki. „Nova doba“ nikdar ni bila otrok velikega duha, v zadnji številki se je pa njena nezrelost in nekontrolirana prepotenca povzpela do takega viška, da je — počila. Tako je list sam sebi usta zamašil.“ — In sedaj pogledjmo na zadnje deželnozborske volitve v Ljubljani. Tedaj klerikalna S. L. S. ni postavila svojih kandidatov, pač pa gospodarska stranka v osebi dr. Gregoriča in dr. Ravniharja. „Nova doba“ se je tedaj zaklinjala, da je povse neodvisna od klerikalcev, in vendar je eden glavnih klerikalnih kolovodij, dr. Lampe, bil baje za časa volilne kampanje neutrudljiv pisec strupenih notic in pamfletov, ki jih je v „Novi dobi“ lučal v kandidata Napredne stranke. Sedaj pa zopet, ko je „N. doba“ prenehala izhajati, je „Slovenec“, v katerega uredništvu ima isti Lampe malone glavno besedo, objavil zaničljivo notico o njenem koncu. — To je hinavščina teh vrlih gospodov, ki izrabljajo stranke, kadar se da, a drugače so polni umazanega strupa. „Nova doba“ je žal prepozno spoznala svoje politične zaveznike. Ako pa se v istini, kakor obeta, jeseni vrne v življenje, da še enkrat poskusi svojo srečo, potem naj ne bo več tako „zaupljiva“, kakor sedaj. V Ljubljani so jo izrabljali klerikalci, v Ribnici drugi, a sama je najbrže mislila, da se bo nazadnje ona smejala. Za vzgled bi si lahko vzela mlajšo agrarno stranko goriško, ki je združila protiklerikalne elemente in na prvi mah zadala vladajoči klerikalni gospodi smrtni udar.

Slovensko gledališče. Prihodnja gledališka sezona nam obeta mnogo novosti. Med drugimi operami bomo imeli priliko poslušati Puccinijevo veliko opero „Madame Butterfly“, ki se je uprizorila v minuli sezoni na dunajskem dvornem gledišču s sijajnim vzpehom, med dramami senzacionalno delo Mažara Molnarja „Vrag“, ki kroži po vseh svetovnih odrih in povsod dobro vzpeva, med operetami se obeta Suppejev „Bocaccio“, Oskar Straussov „Walzertraum“ in v minuli sezoni zaslula dunajska opereta „Dollarprincessin“. Tudi člani so že do malega vsi angažovani. Med domačimi gospa Borštnikova in Kreisova, gg. Danilo, Nučič i. d., dalje je angažovana nova primadona Nordgard, tenorist Alojz Fijala iz Vinohradskega gledišča, subreta in še par drugih pevk in pevcev. Želeti bi bilo, da bi nam nudilo gledališko

ravnateljstvo priliko časih videti in slišati naše stare in priljubljene znance — umetnike, gg. Betetta, Verovška, Borštnika.

Računskih listkov bi se prodalo v korist družbe ogromno število, če bi le vsi narodni gostilničarji storili svojo dolžnost. Lepih dohodkov bi se lahko družbi naklonilo po računskih listkih posebno po letovišjih. Vse narodno zavedno občinstvo prosimo uljudno, da zahteva vsepovsod računske listke. Tudi narodni trgovci naj bi se zdramili! Obvelja naj uže enkrat geslo: „Svoji k svojim!“ — poleg tega pa tudi: „Vsaka narodna trgovina imej računske listke družbe sv. Cirila in Metoda!“

V korist družbi sv. Cirila in Metoda prodaja kislo vodo „Petanjsko slatino“ trgovec Jakob Vrečko v Slovenjem Gradcu. Ker nam ni znano, kje ima na Kranjskem zalogo, opozarjamo naravnost na njegov naslov in s tem odgovarjamo na vprašanja z raznih stranij, kje se nahaja zaloga.

„Naša bodočnost“, poučen in zabaven list za odraslo mladino, bo nepolitiški in nestrankarski. Poleg leposlovnega dela bo obsežal članke poučne vsebine iz slovenske in slovanske zgodovine, zemljepisja, cerkvene zgodovine, prirodoznanstva, narodno-gospodarske sestavke, članke iz narodne kulture, opise slovenskih slavnih mož, literarne uvode i. t. d. — Somišljenike iz učiteljskega in drugih stanov prosimo, da list gmotno in duševno podpirajo in ga razširjajo križem slovenske domovine. Kdor ima čut in sree za vzgojo ljudski šoli odrasle mladine, ki se čestokrat rada izgubi in zaide na napačna pota, ga prosimo, da stopi v krog sotrudiškov „Naše bodočnosti“ ter pošlje na podstavi zgoraj omenjenega programa primerne članke za list, in sicer za zdaj kar na naslov Učiteljske tiskarne.

List za šoli odraslo mladino začne izhajati še ta mesec v Učiteljski tiskarni. Vse bina listu bo poučna in zabavna. Naslov mu bo Naša bodočnost. Letos bo izhajal kot brezplačna priloga „Domačemu ognjišču“; drugo leto pa kot samostojen list. Nov list je prvi korak k emancipaciji naše mladine od škodljivih vplivov.

Slovenska poezija. Oton Zupančič, slovenski moderni lirik, izda letos novo zbirko svojih poezij pod naslovom: Samogovori. Izidejo pri Bambergu v Ljubljani, najkasneje za Božič.

Slovinci po poklicu. Socialno demokratska revija „Der Kampf“ je objavila statistiko slovenskega naroda po poklicih. L. 1900 je bilo v slovenskem narodu 896.080 poljedelskega prebivalstva, 159.445 industrijalnega, 42.059 trgovskega, 90.722 v javnih službah in raznih svobodnih poklicih.

Prosveta.

Družba sv. Mohorja je sklenila v seji dne 22. jun. izdati za l. 1910 šest knjig, izmed katerih bodo razen običajnega Koledarja in Večernic kar tri nabožne knjige poleg šeste, ki bo leposlovna. Poleg Molitvenika bo izdala Mohorjeva družba Marijansko knjigo „Marija v zarji slave“ in pa „Misijonsko knjigo“, kjer bodo poročila katoliških misijonarjev iz različnih krajev sveta. — Ta književni program največje slovenske književne družbe, ki naj bo tudi v resnici ne le slovenska, ampak tudi ljudska, si oglejmo nekoliko bližje — in sicer s čisto stvarnega in objektivnega stališča. Gotovo je, da so knjige družbe sv. Mohorja tako velikega pomena za prosveto slov. ljudstva, da je vredno, da izdaja družba najboljša dela in predvsem taka, od katerih ima ljudstvo koristi. Naravnost dolžnost družbina je to, da se zaveda svoje naloge. Program naj bo izbran in sistem bodi v njem. Če je pa polovica knjig nabožnih, poleg koledarja pa še dve leposlovni, ne more biti v tem pač nikakega načrta, ampak se gleda samo, da se nekaj izda; to pripisujemo na rovaš pomanjkanju smotrenega dela. Družba ima in mora imeti namen sloven. ljudstvo izobraževati in je dvigati v kulturi. Za dušo se skrbi dovolj po cerkvah, za omiko pa je treba še drugih faktorjev, katerih enega prvih predstavlja knjiga.

Nimamo ničesar proti Molitveniku, ker ta odtehta praktično potrebo v kmečkih družinah ter se baje ljudje vpisujejo v družbo dostikrat ravno zaradi molitvenika. Če je izdajala družba Sveto pismo z ilustracijami, je bilo to delo, ki so je spravili in morda tudi čitali v marsikateri hiši. Če že hočete, bodi mesto „Zgodb“ Marijanska knjiga. — A kaj silite s knjigo o misijonih? Koga zanima ta stvar? Kaj mari nam malim Slovincem, kako vspevajo misijoni med zamorci, ko sebe ne poznamo, ko se še zase, za svoj rodni dom ne brigamo. Ko bi družba izdala že par 100 knjig o domačih odnošajih, potem bi ji ne zamerili, da bi nam pojasnjevala tudi tuje razmere. Ali od vseh tujih prilik so nam misijoni še vedno najbolj oddaljeni... Mesto „Misijonske knjige“ izdajaj družba vsako leto knjige iz gospodarske stroke. Gospodarski pouk je predvsem potreben za nas, in naš človek je zanj tudi vsprejemljiv. Seveda mora biti knjiga delo strokovnjaka in pisana mora biti res dobro; ne sme biti vsak poskus goden za družbo, če ga je napisal slučajno človek, ki je z odborom v zvezi. V gospodarski pouk potom družbinah knjig pa je treba spraviti tudi sistem, ker le na ta način bo uspeh gotov. Glede Vošnjakove knjige o štajerskih Slovincih je treba opomniti, naj bi jo družba poslala vsakemu naročniku. Na izbiro dajati ni nič, ker ljudje še ne vedo, za kaj se gre, ter bo vsak preprost človek volil molitvenik, — dostikrat pa morda niti vprašan ne bo za to, kaj rajši hoče. Knjige kot bo Vošnjakova vzbujajo narodni čut in naloga družbe je, da narodni čut goji in ga vcepi najširšim ljudskim masam zlasti v obmejnih deželah. Od tega bo imela tudi družba sama korist. Slednjič še nekaj! Ideja o izdaji „Opisa slovenske domovine“ je gotovo dobra. To bi bilo največje in najzaslužnejše delo družbe sv. Mohorja in tudi največje vrednosti izmed vseh del, kar jih je družba doslej izdala; še večje važnosti bi bilo kot je bila Staretova „Svetovna zgodovina“. „Opis slovenske domovine“ naj bi bil

Slaven, ker čuva prtenino.
Slaven, vsled bleščeče beline, ki jo dobi prtenina.
Slaven, ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega duha.
Slaven, ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo časa.

MINLOS^{ov} PRALNI PRASEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI.

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro urejeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšnje varstveno znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ki je brez vsake vrednosti.

Na debelo pri L. Minlos, Dunaj I. Mülkerbastei 3.

Dobiva se v trgovinah z drogerijami, s kolonijalnim blagom in z milom.

popularno pisan, ali biti bi moral tudi literarno polnovreden, absolutne kakovosti. Družba bi makari v ta namen sklicala enketo strokovnjakov, na ktere bi se naj obrnila po vseh časopisih in pa tudi osebno, da bi se določil v ta namen podroben načrt. Delo naj bi se izdajalo več let v zvezkih, ki bi

bil vsak zase zvršen. Družbi ni treba štediti ter bi nabavila lahko tudi res umetniških ilustracij različnih sloven. umetnikov. Če bo pa vsak pisal o stvari, ki mu bo slučajno prišla pod pero ter poslal tajniku, se bo skotil mesto monumentalnega dela, ki bi bil v čast in korist vsega Slovenstva, smešen stvor brez glave in repa.

Kopališče

Postaja c. kr. drž. železnice. 1¹/₄ ure od Ljubljane. Krasna planinska lega. Skupno zdravljenje z vodo. (Zistem Priessnitz in Winternitz, polivi po Kneippu. Radij, pitno in kopalno zdravljenje. Solne kopelji, kopelji v ogljikovi kislini in električne kopelji, zdravljenje z vročim suhim zrakom.

in vodno zdravišče

Masaža in elektroterapija. Plavališče. Izvrstna kuhinja. Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja. —

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
 zdravnik-voditelj in najemnik kopališča

Kamnik na Kranjskem.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborno zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Proč s peresom!

„LILIPUT“ je pisalni stroj za vsakogar.

Model A K 38.—

Novi model III K 50.—

Brez konkurence z ozirom na ceno in uporabnost.

Ni igrača; ne zamenjati s sicer cenejšimi posnetki, ki pa so brez vrednosti; črke tako lepe kakor pri najdražjih pisalnih strojih; črke niso iz mehkega gumija. Razmnožbe vsake vrste. Pretiskalne kopije. Jamstvo za brezhibno delovanje.

Odlikovan na vseh razstavah.

Prospekt zastoj in poštne prosto pri razpošiljalni družbi

M. Krauss & Co., Kufstein.

Ulečenjenemu slovenskemu učiteljstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od g. Jos. Petriča

izdelovanje šolskih zvezkov vseh vrst.

Potrudil se bom, da ustrežem gg. učiteljem v vsakem oziru, bodisi glede kakovosti papirja, lične izvršitve in točne postrežbe. V nadi, da se bo slovensko učiteljstvo pri izbiri med slovenskim in nemškim blagom blagohotno oziralo na slovensko podjetje, se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Ant. Slatnar, tiskarna v Kamniku
 Izdelovanje in zaloga šolskih zvezkov.

Prva češka

splošna delniška družba za zavarovanje v Pragi

na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- Za slučaj smrti.
- Za slučaj smrti in doživenja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Podružnica v Spljetu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavica:

2.000.000 K

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Ekspor.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zob-čistilno sredstvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobri posodi

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečkanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeskih znamenjih.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Slovenci spominjajte se podpor-nega društva za slovenske visokošolce v Pragi.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu s poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, žimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — poljedelskih strojev, slomereznic, čistilnic, največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnihih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatom zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovenci, kupujte užgalice v koorist družbi sv. Cirila in Metoda.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izhera izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštah znanih ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Zahtevajte „Naš List“ v gostinah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907 K 12,888.795-43

Denarni promet K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Edino pravi je samo Thierry-jev balzam

z zeleno nuno kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3'60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljke je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu

Zaloge v več lekarnah.

S to znamko opremljeni

Maršnerjevi

šumeči limonadni bonboni

(malinovec, citriona, jagoda, češnja, prvenec)

so najboljši.

Prva češka deln. dr. orient. sladkornin in tvornice čokolade, Kr. Vinogradi, prej A. Maršner.

**Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda.**

Steckenpferd- lilijino mlečno milo

Za kožo najmilejše milo.

Čudež industrije!

New-Jork in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne **gl. 6'90** in sicer:

- 6 kom. najfin. nam. nožev s pristno angl. klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kosa;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavniških žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6'90.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **gl. 6'90.** Američansko pat. srebro je znano, skoz in skozi je bela kovina, ki obdrži bojo srebra **25 let**, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na **nikakršni slepariji**, zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovansko in priložnostno darilo kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. edino le v **pat. srebrnega blaga** na Dunaji II., Rembrandstr. 19 L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo **10 kr.**

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. **Oton Bartusch, c. in kr. svetnik v 27. pešpotku v Ljubljani.**

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. **Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik** S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. **Sarajevo, 22. oktobra 1904.**

Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5,500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna** **raznovrstno skriviljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja** itd. se nahaja

na Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje

Pojasnila daje **dr. Ivan Oražen** ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. **v Wolfvih ulicah št. 12.**

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

Tiskarna knjig in umetnin A. Slatnar v Kamniku

se priporoča za v njeno stroko spadajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

Zdaj
8.—
kron

Za darila!

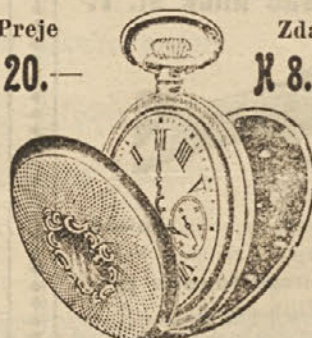
Preje
20.—
kron

3 leta
pism.
jamstvo

Zelo moderna remont. Gloria
Srebrna ura za gospode

Preje
K 20.—

Zdaj
K 8.—

3 leta
pism.
jamstvo

Ta posebno lepo izdelana ura ima skrbno preizkušeno, v kamnih tekoče kolesje, 3 krasno gravirane pokrove z odskočnim pokrovom in jo pošljemo za **K 8.—**, s sekundnim kazalcem **K 9.—**. Razpošilja se po povzetju.

Avstr. družba za eksport ur
Dunaj, Westbahnhof 19.

Na tisoče priznalnih pisem!